

Question orale de Mme Katrin Jadin à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La lutte contre les sectes nuisibles"

Katrin Jadin (MR): Monsieur le ministre, voici une question assez alarmante dont nous avons pris connaissance au travers d'un article paru dans *Le Soir* la semaine dernière et dont j'étais déjà informée. Je vous l'apprends peut-être, je suis aussi, avec mon ami et ancien collègue André Frédéric, la vice-présidente de l'association belge qui lutte contre les dérives sectaires.

Je suis ainsi très intéressée par l'évolution inquiétante des sectes en Belgique, mais aussi évidemment par tout ce qui a trait à la lutte possible contre l'émergence de celles-ci.

C'est vrai, je sais que la Sûreté de l'État a énormément de tâches à remplir et a aussi énormément de priorités à prendre en considération. Il n'en est pas moins vrai que cette évolution de la montée de certaines sectes est assez inquiétante. Force est de constater que le suivi n'est pas suffisamment garanti.

Monsieur le ministre, avez-vous pu prendre conscience de cela? Je sais que beaucoup de travaux parlementaires se sont déjà enquis de ce sujet. D'ailleurs, il y a déjà eu un groupe de travail spécial ici au sein de notre Parlement pour prendre à cœur et à corps cette lutte contre les sectes et leurs dérives dangereuses. Que pouvez-vous nous dire à ce sujet?

Vincent Van Quickenborne, ministre: Chers collègues, je vous remercie pour vos questions qui me donnent l'occasion de nuancer la médiatisation de ce sujet début de cette semaine. Le centre CIAOSN (IACSSO en néerlandais) reçoit des demandes d'information à propos d'organisations spirituelles ou religieuses en provenance du public et des autorités. Ces demandes ne signifient pas qu'il s'agit d'organisations sectaires nuisibles. Cela signifie juste qu'un citoyen souhaite être informé à propos d'une organisation. Le centre ne dispose pas d'informations quant au nombre d'organisations sectaires nuisibles.

Zoals u weet zag de Veiligheid van de Staat zich in 2015, in hoofdzaak ingegeven door de toegenomen problematiek van *foreign terrorist fighters*, genoodzaakt om haar prioriteiten duidelijk te stellen. De focus kwam daarbij vooral op contraterroreisme en contraspionage te liggen. Schadelijke sektarische en criminele organisaties zouden nog slechts actief worden onderzocht wanneer er verbanden waren met de belangrijke prioriteiten van de diensten Spionage, Inmenging, Terrorisme en Extremisme. In alle andere gevallen zijn er overigens nog andere diensten bevoegd, respectievelijk het IACSSO en de federale politie. Deze noodzakelijk prioritering werd op het politieke niveau ondersteund door een beslissing van de Nationale Veiligheidsraad.

Ook binnen Contraterroreisme en Contraspionage werden in 2015 en nadien opnieuw in 2019 prioriteiten bepaald en werd bijvoorbeeld in het domein van contraspionage vastgelegd op welke landen wel en op welke landen niet prioritair zou worden gewerkt. Deze keuzes werden aan de Nationale Veiligheidsraad voorgelegd op basis van de expertise van medewerkers en de dreigingsinformatie die over deze thema's bij onze diensten beschikbaar was.

Deze herziening van de prioritering hield in dat er niet meer actief aan bronnenwerking werd gedaan rond de problematiek van schadelijke sektarische organisaties en georganiseerde criminaliteit. Binnen de analysedienst werd nog wel een analist aangeduid die binnenkomende vragen en/of dossiers met betrekking tot schadelijke sektarische organisaties bekijkt en waar

mogelijk antwoorden geeft, op basis van de informatie die aanwezig is in de databank van de Veiligheid van de Staat. Alle binnenkomende vragen werden dus wel degelijk op deze manier verwerkt en waar een nuttige bijdrage kon worden geleverd, werden antwoorden geformuleerd op basis van de informatie van de databank van de Veiligheid van de Staat. Deze informatie werd echter niet langer door de eigen operationele werking geactualiseerd. Meer analyse inzetten op deze materie zonder een actieve collecte zou dan ook weinig tot niet rendabel zijn.

De inschatting dat binnenkomende informatie over schadelijke sektarische organisaties niet meer werd verwerkt, is dus niet correct. De dienst laat wel weten dat bij het ontbreken van informatie geen formeel antwoord meer werd opgemaakt. Intussen werden door de directie Analyse bij de Veiligheid van de Staat de nodige schikkingen getroffen om in de toekomst op elke vraag om informatie een formeel antwoord te laten volgen, ook wanneer dit eenvoudig een "niets te melden" is. De analist die werd aangeduid om deze vragen te bekijken en, waar mogelijk, van een antwoord te voorzien, heeft dit daarenboven niet als voornaamste opdracht. Deze analist maakt deel uit van het team dat zich bezighoudt met ideologisch extremisme. De tijd die deze persoon dient te spenderen aan schadelijke sektarische organisaties, kan hij dus niet spenderen aan de opvolging van ideologisch extremisme en net die dreiging is, door haar hoge actualiteitswaarde, een belangrijke prioriteit voor de Veiligheid van de Staat.

Ik herinner u eraan dat de Veiligheid van de Staat altijd duidelijk heeft gesteld dat schadelijke sektarische organisaties blijvend zouden worden opgevolgd indien ze gelinkt konden worden aan een prioritaire dreiging. De opvolging van schadelijke sektarische organisaties was sowieso altijd al beperkt tot de sektarische organisaties die een bedreiging vormen voor de inwendige of uitwendige veiligheid van de Staat of voor het wetenschappelijk of economisch potentieel. In de praktijk is dat ook gebeurd.

In een interview met een Vlaams weekblad heeft de directrice van het IACSSO het bijvoorbeeld over complottheorieën, desinformatie en QAnon. Deze fenomenen zijn van alle tijden maar sinds het uitbreken van de coronapandemie en de daaraan verbonden beperkende maatregelen zijn ze alleen toegenomen. Welnu, van bij het begin van de coronacrisis volgt de Veiligheid van de Staat dit actief op, getuige ook enkele publicaties, omdat de link kon worden gelegd met extremistische individuen of organisaties of met hybride activiteiten van vijandige statelijke actoren. Dit valt trouwens onder de reguliere werking van de Veiligheid van de Staat.

Daar waar de dreiging zich beperkt tot de geestelijke dan wel fysieke gezondheid van het individu of een kleine groep individuen behoort ze, hoe schrijnend sommige verhalen ook kunnen zijn, niet tot de bevoegdheden van een inlichtingendienst.

Je tiens à souligner que la Sûreté de l'État est disposée à participer à une analyse globale de la menace émanant actuellement d'organisations sectaires nuisibles. J'attends que le Centre d'information et d'avis sur les organisations sectaires nuisibles prenne l'initiative à cet égard. Sur la base de cette analyse globale, c'est-à-dire sur la base de données objectives, nous pourrions alors examiner si le service doit intensifier le suivi des organisations sectaires nuisibles.

En tout état de cause, la Sûreté de l'État sera soutenue dans son plan de croissance pour les années à venir. Il me semble donc tout à fait logique qu'à ce moment-là, ces priorités puissent également être réévaluées et, si nécessaire, adaptées à la réalité changeante. Mais nous souhaitons le faire sur la base de données objectives et fondées.

Wij maken budgetten vrij om de Veiligheid van de Staat substantieel te versterken. Indien nodig, kan er meer capaciteit worden vrijgemaakt voor de opvolging van schadelijke sektarische organisaties.

Katrin Jadin (MR): Monsieur le ministre, il est évident que si nous voulons à nouveau optimiser les priorités auxquelles doit s'atteler la Sûreté de l'État, il faut savoir sur quoi nous nous basons. Avoir ces données statistiques n'est pas une chose évidente, je tiens aussi à le rappeler. Cela demande beaucoup de travail de la part des acteurs qui font un travail exceptionnel sur le terrain et qui, à mon estime, ne reçoivent pas non plus les aides optimales au regard de leurs efforts.

Cependant, je me réjouis que vous soyez tout à fait disposé, une fois que les chiffres seront connus, à examiner la manière d'optimiser les services de la Sûreté de l'État par rapport cette importante priorité qui risque de prendre encore plus d'envergure au cours des années à venir. Je vous remercie.